

Rabul ejtve

Milyen különös, hogy az ember világában mindenütt gyakorlat a letartóztatás, foglyul ejtés, bezárás büntetése! Pedig ki az, aki nem lenne kénytelen, ha őszinte magához, saját bűnösségét is megállapítani, megvallani? Végigkíséri történelmünket a háborúzás, fogságba hurcolás, amely olykor egész népek sorsa lett, mint a választott nép esetében a babiloni fogság, vagy az Egyiptomba telepedett izraeliták rabszolgaságra fogása. Hogy merészel az ember ilyet tenni a hozzá hasonló, vele azonos emberi természetű társával? - Talán védekezésül azok ellen, akik támadják életét, vagyonát? Igazságszolgáltatás címén cselekszünk így? Vagy egyszerűen támadva, hatalmaskodva, az erősebb jogán? Mindig találunk valamilyen jogcímet, elméletet, mint most Balkánon a „nemzetiségi tisztogatás”¹ jelszava.

Magam is megéltem 1955 szeptemberében, hogy milyen az, amikor az embert a nyílt utcáról rabolják el, és pedig a félelmetes államhatalom felhasználásával. Azt tették velem, amit akartak. Víttek a „meseautóba”, pincébe csuktak, faggattak, aludni sem engedtek, rám tukmálták, hogy én vagyok az a hazaáruló, akit ki kellett venni a társadalomból, be kellett zárni évekre. Rabruhát adtak rám, örökkel kísérettek, mint valami közveszélyes vadat, megtapasztaltatták velem a rabságot, börtönt.

Azóta, hogy ezt megéltem, majd ebből szabadultam, itt van gondolkozásomban néhány olyan tényező, ami azóta is dolgozik, foglalkoztat: a fogság és a szabadulás. Rájöttem, hogy bizonyos értelemben már maga az emberbőr is bizonyos falat, határt jelent, egy kicsit börtönszerű állapot. Külső szabadságom csak addig terjed, ameddig saját határait és a külvilág határai engedik.

A bűn-börtön és a szabadulás

Loyolai Szent Ignác, amikor a bűnről elmélkedik, azt ajánlja, hogy gondoljuk el magunkat börtönbe zárva, és képzeljük azt, börtönünk körül vak sötétség van, villámlás, mennydörgés, vadállatok ordítása. Sokáig nem értettem azt a képet, hogy mi köze van ennek a bűnhöz, de rájöttem, hogy igenis, ha bűnt követek el, kizárom magam Isten szép világából és börtönt emelek magam köré, egy szálnalmas kis világot, amelyben raboskodom.

Mikor először éltem meg, hogy belöktek egy zárkába és rám csukták a vasalt ajtót, önkéntelenül is az volt az első, hogy körülnéztem, merre az ablak, hol jut be hozzám a napfény, hallok-e harangszót, hogy lehetne a zárkából kijutni. Ha bűnnel kizárom magam a világból és egyetlen pillanat alatt börtönt alakítok magamnak, halkan, lelkiismeretem oldaláról elindul valami, hogy keresse a fényt, a harangszót, a szabadulást. És - hála Istennek - van szabadulás, mégpedig a kezünkbe van eltéve, mert az őszinte bűnbánattal Urunkhoz fordulhatunk és ő végtelenül irgalmas. Egy áldott pillanatban eltűnhet börtönöm és szabad lehetek, mint Isten gyermeke.

Hogyan válik börtönné a világ?

A Bibliában, a Teremtés könyvében olvashatjuk, hogy a kezdeti paradicsomi világ milyen meghitt érintkezésben van a Teremtővel. Azonban kigyósugallatra, sátáni kísértésre az ember elrontja viszonyát Istennel és külön útra tér. A paradicsomi állapotot szempillantás alatt felváltja a számkivetettség, a halálra-ítéltség, a verejtékes munka, a keserves küzdelem, a szorongás és a félelem, a mezítelenség, védtelenség állapota. Krisztus Urunk erre mondja példabeszédét a búzáról és a konkolyról. A jó gazda elveti megmunkált földjébe a tiszta búzát, de az éjszaka sötétjében jön az ellenséges ember és a búza fölé elhinti a konkolyt. A kettő most már összekeveredve, egymástól elválaszthatatlanul „együtt növekszik”. A gazda nem is engedi, hogy szolgálói próbálkozzanak a konkolykiszedéssel, mivel félti, hogy a búza is károsodna. „Hagyjátok mind a kettőt együtt nőni az aratásig.... akkor majd Isten angyalai szétválasztják a kettőt. A búzát begyűjtik a csűrbe, a konkolyt meg kévébe kötve elégetik”.

A „szemek kívánsága”

¹ A cikk az 1991-től kezdődő - majd 10 évig tartó - Délszláv háború idején íródott.

Igen, szabadságunkkal visszaélve, Isten meghagyásait áthágva elszabadítjuk a világunkban a börtönépítést. Bűneink nyomában kínok, keservek, könnyek és jajszavak kelnek. Az irtalmatlan szívű bűnös ember fölcsap társai kínzójának, bántja, károsítja, szomorítja, becsapja őket. Miért? Mert nem veszi figyelembe a teremtett világ paradicsomi szépségét, nem ismeri föl Teremtőjét, nem csodálja, magasztalja Őt, hanem azon van, hogy örömmel és hálával használja a teremtett világ ajándékait és békésen együtt munkálkodva a többi emberrel tovább építse a paradicsomot. Ő mohó bírvágyától hajtva erőszakos, ravasz, álnok módon is meg akarja kaparintani azt, amit szeme megkíván. Kész lopni, betörni, akár ölni, háborúzni is, hogy megszerezze a maga nyomorúságos kis vagyonát, nyereségét, amely miatt már nem is látja az egész nagyvilágot. Mennyi bűn, mennyi rossz ágazik le csupán csak ebből a mohó, fékezetlen birtoklási vágyból, vagy mint a Biblia mondja, „a szemek kívánságából”!

Börtönépítő hatalomvágy

Hasonlóan vagyunk a másik telhetetlen vággyal, a hatalomvággal is, mégpedig kicsiben és nagyban egyaránt. Már az iskolás gyerekek között is megtalálható a hatalmaskodás. Feltűnnek kis bandavezérek, akik a gyöngébbeket verik, bántják, szolgálatukba fognak, csúfolják. Az úgynevezett „felnöttek” világában más formákban jelenik meg ugyanez: hatalomhoz jutni, a többiek feje fölött kiemelkedni, osztozni a javakon, manipulálni a közvéleményt, a közjó helyett saját zsebre dolgozni. Így jönnek elő az igazságtalanságok, a különböző „kisebbségek”, akik meg vannak fosztva még anyanyelvük szabad használatától is, miközben ravaszul megfogalmazott írott okmányok kerülnek asztalfiókba. Börtönjellegűt kapnak egész vidékek, népcsoportok, miközben az államhatalom a fegyőr szerepét viszi...

A szenvedély-csinálta börtön

Egy harmadik vágy, a mohó élvezetvágy szintén börtönépítő tényező. A Szentírás „a test kívánságának” nevezi. A táplálkozás törvénye odaköt bennünket az anyagvilághoz, de bizonyos ingerlő és bódulatot vagy illúziót keltő hatások előidézéséhez úgy hozzászokhat valaki, hogy szenvedélybeteg lesz, igazán „rabja a földnek”. Ide sorolhatjuk az alkohol, a nikotin, a feketekávé vagy külön kábítószeres mértéktelen használatát. Ha már a vagyon is olyan, hogy könnyen elveszíthető és marad a semmi, a hatalomból is kiüthetik a „nagyokat” is, marad nekik a semmi, még sokkal inkább a semmi határán van, aki az élvezetek rabja, de lehet, hogy kiégett szív, tönkrement család, keserves betegség kíséri. Megéri? Hiszen ez is börtönbe zár!

A „Világ Fejedelme” és „a világ fiai”

Akiket foglyul ejt a „szemek kívánsága, az élet gőgje és a test kívánsága”, azok hasonlítanak a szegény horogra készült halakhoz, amelyek bekapták a csalit és ott vergődnek, csapkodnak, kiszakítva az igazi életelemből. Az embert horgászó és az ember romlásán ravaszkodó gonoszt nevezi a Biblia „a Világ Fejedelmének”, a horgára kerülteket pedig a „világ fiai”-nak. Krisztus Urunk ilyen értelemben kéri a Mennyei Atyától, hogy övéit „őrizze meg a világtól”. A Miatyánkba is bevette a fohászt, hogy „ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól”.

A „Hazugság Apja”

Ezt a Gonoszt találóan mondja a Szentírás a Hazugság Apjának, mert emberek áltatása, félrevezetése, becsapása hozzátartozik harcmodorához. Nem elég, hogy egymilliárd ember írni-olvasni sem tanulhat meg, hozzájön, hogy akik írnak-olvasnak és valamennyire tájékozódni kívánnak ebben a világban és életükben, ennek a titokzatos hazugság-apának az az érdeke, hogy a tájékoztatás legyen felületes, egyoldalú, manipulált, téves; lehetőleg szülessenek ú.n. ideológiák, amelyekben mesterien van keverve valami igaz a tévessel és hazugsággal és mindegyik végülis emberek üldözésébe, gyilkolásába, gyötrésébe torkol, mint Hitlerék nemzeti szocialista rendszere, vagy fajmítosza, amely a második világháborút készítette elő, vagy a marxista szocializmus, amely a Gulág szigeteken virágzott ki és az osztályharcot hirdette. Micsoda szörnyű rabtartó húzódik meg az ideológiák mögött! Jellemző az induló: „Fel, fel, ti rabjai a földnek!”.

A sötétségben és halál árnyékában

Ne csodálkozzunk, ha a Szentírás az embervilágot így jellemzi: „sötétségben és halál árnyékában ülő nép”. Világosságra és szabadítóra szorul, mint a börtönbe zárt rabok vagy elhurcolt foglyok. Hogy ezen a börtönvilágon belül az óbabiloniak még nem fedezték fel a külön börtönt és a mózesi törvényben sincs nyoma ennek, hacsak a királyság alatt kezdi gyakorlatba ültetni, ez már nem sokat változtat a dolgon. Jeremiás prófétát börtön híján egy kiszáradt, mély ciszternába eresztették le. Heródes, mikor elfogatta Keresztelő Jánost, egy táncoló lány miatt a börtönben fejeztette le, Pétert pedig, mikor elfogatta, négy katonából álló négyes őrséggel őriztette. Tudjuk, hogy ha megszökött egy rab, a börtönőröket minden további nélkül kivégezték. De hogy szökhettek meg, ha kalodába zárták és láncra verték? Az Úr Jézust elfogatása után az első kihallgatásig egy földalatti üregben őrizték... Őt, a Megváltót, a Szabadítót!

Jézus, a mi Megváltónk

Máté evangéliuma így ábrázolja az Úr Jézus fellépését, mint valami börtönnyitást:

"A nép, amely sötétségben ült,
Nagy világosságot pillantott meg,
És világosság támadt azoknak,
Akik a halál árnyékában és országában laktak".

Maga az Úr Jézus is, amikor Názáretben, „ahol nevelkedett, szokása szerint bement szombaton a zsinagógába és olvasásra jelentkezett, Izaiás könyvét, a tekercest kigöngyölve, az elébe került pár sorral jellemezte egész küldetését:

"Az Úr lelke rajtam ...
Ő küldött engem,
Hogy szabadulást hirdessek a raboknak ...
Szabadulást vigyek az elnyomottaknak,
Hirdessek az Úr amnesztiájának évét".

Mikor visszaadta a tekercest és „minden szem részögeződött”, még hozzátette: „Ma beteljesedett az írás, amit az imént hallottatok”. Mintha ezt mondta volna: Én vagyok az, aki megnyitom börtönajtókat. Sötétségtekbe árasztom Isten világosságát. Itt a nagy lehetőség számotokra, hogy szabaddá váljatok. Megnyitom előttetek a „keskeny utcát”, amely igazi életre vezet.

Az egész ember

Megváltó és szabadító Urunk nagyon ismert minket, hiszen isteni kiléte szerint „minden általa lett”, az ember is. Az embert jellemzi, hogy léte bizonyos mélységbe visz, vagyis van benne egy külsőből befelé vivő irány és út, meg a belsőből kifelé történő cselekvés. Három réteg található ezen az úton, háromféle létfajtából vagyunk egybeformálva és a három együtt alkotja az egész embert. Ez az egész ember van bent a „börtönvilágban”, egész valónk szorul megváltásra, szabadításra.

Egyik rétege emberéletünknek a „külső ember”, vagyis egész megjelenésünk, amint föl van szerelve érzékekkel, hogy érintkezésben tudjunk lenni a teremtett világgal úgy, hogy látjuk, halljuk, tapinthatjuk, szinte ízleljük, beszívjuk illatát, érezzük hatásait és magunk is hatással lehetünk rá, alakíthatjuk vagy rombolhatjuk. Hatalmas tevékenységi tér nyílik így az ember előtt, de küzdőtér is, amelyben személyiségünknek ki lehet bontakozni, hogy Istenhez hasonlítsuk, „Isten képmására” alakuljunk.

Másik rétegünk abból épül, amit mi értelmi, szellemi képességünkkel a látható világból, Isten csodálatosan gazdag teremtéséből, mint annak tartalmát, érthető részét ki tudunk emelni úgy, hogy bennük a látható világ szinte leképeződik, láthatatlan megfogalmazást kap, amint minden emberi nemzedék igyekszik tudományosan is lefektetni, könyvekbe, művekbe áttenni. Ebben a hatalmas szellemi rétegünkben is küzdelem folyik, harc a tudatlanság és tévedés ellen, sőt kifejezetten hazugságok ellen. Küzdelemben kerül, komoly tanulásba, értelmi munkába, odafigyelésbe, hogy a világon keresztül Teremtőnket fölismerjük, az ő szavát, szándékát felfogjuk.

Harmadik rétege emberi személyiségünknek a legbensőbb központ, a személy, az „én” övezete. Mikor bemutatkozunk, erre vonatkozik a név, amit mondunk: X.Y. vagyok. Tehát ez a mi „én”-ünk kapja elsősorban a létet, ez van igazában és innen, ebből az anyagra már visszavezethetetlen valóságból kapja egész lényünk a

tudatot, érzeink, hogy látni, hallani, tapintani tudunk, eszünk, hogy értsünk, akarunk a választani tudást, stb. Személyünk tevékenysége, hogy birtokoljuk magunkat, hogy törekvések indulnak ki belőlünk, hogy rendezni tudjuk tevékenységünket céljaink elérésére, végül talán a legfontosabb, hogy felelőséget tudunk hordozni gondolatainkért, szavainkért, tetteinkért és egész életünkért. Látjuk, hogy bennünk ez a legbensőbb rész a döntő az ember kialakulásához, és hogy „rabok legyünk, vagy szabadok”. Hozzáteszi Petőfi a Talpra Magyarban: „Ez a kérdés, válasszatok!” És minden versszak végén valamennyiünk nevében, akik magyarnak valljuk magunkat, hozzáteszi költőnk az esküformát is: „A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, Hogy rabok tovább nem leszünk”.

Szabadulás a bírvágy rabjainak

Láttuk, hogy paradicsomi világunkból leginkább a bírvágy csinál konkolyos világot, börtönvilágot, mert az ember könnyen abba az öncsalásba ringathatja magát, hogy itt van boldogsága a külső dolgokban, ha azokból, amiket szeme megkíván, minél többet megkaparinthat. Jézus Krisztus korának gazdagjaihoz igen keményen szólt, mert látta, hogy nem is akarnak szabadok lenni vagyon-rabságukból. Ezért mondta nekik és mondja minden történelmi kor gazdagjainak: „Jaj nektek, gazdagok!” Úgy jártok, mint a példabeszédben ábrázolt dúsgazdag valaki. Ez bíborban, bársonyban páváskodott és roskadó asztalnál lakmározott, míg a szegény Lázárnak még a maradékból sem adott. Mikor meghalt mind a kettő, bizony a dúsgazdag, aki itt jólétben dúskált, lángokban gyötrődött, Lázár meg rátalált az igazi boldogságra. Megváltó Jézusunk azzal kezdte tanítását, hogy „Boldogok a lélekben szegények”, vagyis a bírvágy rabságából magukat felszabadító bátrak. Övék Isten országa. Ők nem birtokolni vágnak, hanem csupán azt keresik, amire szükségük van, amit megszerezni kötelességük is a maguk és övéik életének fenntartására és kibontakozására, ezt örömmel és hálával használják fel, de boldogulásukat Istenben találják, nem a javakban, még ha szívből örülnek is ezek. Így szabadította fel Jézus azokat, akik hittek benne és hozzá szegődtek, tanítványai, apostolai lettek. Övék lett az egész világ. Küldte is őket Jézus: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot. Tegyetek tanítványaimmá minden népet! Tanítsátok őket, hogy meg is tartsák, amit hirdettek”. Ámde az elvakult gazdagok és gazdagság után vágyó többiek úgy tesznek, mint a gazdag ifjú, akinek Jézus tanácsolta, hogy adja el mindenét és osztja el a szegényeknek mire ő „megszomorodva távozott”, pedig Jézus fölajánlotta neki azt is, hogy tartson vele, tartozzon környezetéhez, barátai közé. Ekkor mondta Jézus, hogy „nehéz a gazdagnak bejutni Isten Országába”, vagyis nehéz szabadulni a neki kellemes rabságból.

Szabadítás a hatalomvágy rabságából

Mikor Jézus apostolai vitatták, hogy köztük ki a nagyobb, nagyon elkomolyodott, mert látta, hogy ezzel már közel vannak a hatalomvágy rabságához. Körülnézett és látott a közelben egy kisiút. Odahívta és apostolai körébe állította, hogy egész életükre szóló oktatáshoz legyen szemléltető. Oktatása ez volt: Isten az egyetlen Nagy, tehát elébe csak kicsik léphetnek. Előtte mind egyformán kicsik vagyunk és ha valakiben ott az önáltatás, hogy ő nagy, hát tegye csak magát minél kisebbé saját szemében is, mert különben be sem léphet Isten Országába.

Ha mindenképpen nagyok akarunk lenni, ami az érvényesülés ösztönével belénk is van oltva, akkor erre egyetlen mód van. Gondolhatjuk, mennyire fölfigyeltek erre az apostolok. A nagyság útját most megmutatja nekik az ő szeretett Mesterük; mi az? És Jézus, nagyon egyszerűen és érthetően oktatta ki erre őket: Aki megteszi magát a többiek szolgájának, vagyis kisebbé teszi magát náluk, az a nagyobb. Ha valaki mindenki rabszolgája tudna lenni, akkor ő a legnagyobb lenne, mint ahogyan Isten is mindnyájunk kiszolgálója, mint ahogyan az igazi szülők is gyermekeik szolgálatára fogják be magukat. És Jézus még hozzátette, hogy senki se nézze le a másikat, mert akkor megérdemli, hogy malomkövek kössenek a nyakára és a tenger mélységébe süllyesztsék, mert ott a mélyben aztán már nem tud lenézni senkit, ő van a legmélyebben. Így törekedett Jézus arra, hogy a hatalmasokból kigyógyítson és ne abban lássuk a boldogságunkat, hogy mások fölé tornásszuk magunkat.

Szabadulás az élvezetvágyból

Ez a legveszélyesebb rabság, mert a szenvedélybetegségre vezet, az ember egész személyiségének fölbomlására. Itt az Úr Jézus nagyon világosan tanít. Mikor Péter apostol vissza akarta őt tartani a szenvedés

vállalásától, azt mondta neki: „Távozz, sátán! ... Nem Isten szerint gondolkodsz!” Majd követőinek sokaságához fordult és ezt mondta: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye keresztjét és kövessen engem. Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki értem elveszíti életét, megtalálja azt. Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” Tehát az Úr Jézus nem áltat senkit. Nem az élvezetek keresése, hanem maguk bizonyos megtagadása, fegyelmezése, áldozatvállalás a feltétele annak, hogy nyereséges legyen életük, nem pedig „kárt szenvedő”,

Építem Egyházamat

Természetesen az Úr Jézus, mint Szabadítónk, erőforrásokat is biztosított azoknak, akik hozzá kapcsolódnak, hisznek benne és a keresztség belépőjével a „sötétség és halál országából” kiragadva, belépnek Isten szeretett Fiának országába.

Ő, akit az „ács fiának” ismertek a názáretiek, hatalmas „házat” kezdett építeni, az EGYHÁZAT, amelyre a földön Isten Országá ügyeit bízta és amelynek vezetésére az Apostolok testületét létrehozta Péter fősége alatt. Ez a testület tehát Jézus személyes műve. Tagjai meghalhatnak, helyettük újak kerülnek be a testületbe, de a testület maga marad és „a pokol nem vesz erőt rajta”, mert a Szentlélek-Isten vezetése alatt az egész Egyházzal együtt, amelyet a szabadítás tudományával és erőivel ellát. A „Világ Fejedelme” és a „világ fiai” lenéznek, üldözik ezt az Egyházat és Isten gyermekeinek népét, de maga az üldözés is segít, hogy szabadabbá váljunk a bűrvágy, hatalomvágy, élvezetvágy rabságából.

A szabadító Igazság

Emberségünk második rétegében folyik a küzdelem a Hazugság Apja és annak sötét manipulációi ellen, a féltudás és a tévedések, ideológiák rabsága ellen. A „sötétben és halálárnyékban ülőkhöz” benyit az Úr Jézus és azt mondja: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet. Aki énbennem hisz és engem követ, nem jár sötétségben”. Működése első szakaszáról írják az evangéliumok, hogy „bejárt minden várost és falut, és hirdette országának örömhírét. Az Evangélium örömhíre és hozzá az Úr Jézus feltámadásának hallatlan nagy híre csalja ki belőlünk a húsvéti alleluját, ami azt jelenti, hogy „örvendezünk”. Hogyne örülnénk, amikor az Ő feltámadása utat nyit nekünk a halálon át a végső teljes szabadságba Istennél. Mikor Jézus a kicsinyes, maguk csinálta szabályok és törvények közé szorult farizeusokkal küzdött, nekik mondta ezt a tömör mondatot: „Az igazság megszabadít benneteket”. Mindnyájunknak szól ez. Figyeljünk föl nagyon, hogy ki mit mond. Az ú.n. szekták tulajdonsága, hogy kiragad a Bibliából valamit, mintha csak az lenne érvényben és közben Jézust az élő és minden mást magában foglaló Igazságot, aki beteljesítője minden törvénynek és prófétának, mellőzik, pedig Ő maga mondja: „Én arra születtem, azért jöttem a világra, hogy tanúságot tegyek AZ IGAZSÁGRÓL”.

A belső szabadság felé

Rabságunk vagy szabadságunk végsősorban legbensőbb, személyi központunk létkérdése. Itt alakulhat ki a legkevesebb rabság, de a legnagyobb szabadság is. Rabság, ha féltett „én”-ünkbe zárkozunk, vagy egyenesen „becsavarodunk” egészen a gátlástalan önistenítésig, az önzés, a gőg börtönét építve ki.... Csodálatos szabadság, ha Megváltónkat, Jézust „befogadjuk”, amint Szent János Evangéliumának bevezetőjében olvashatjuk: „Mindannak, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen. Annak, aki hisz őbenne.” Figyeljünk föl nagyon erre a „befogadásra”, mert ezen múlik megváltásunk, ettől függ, hogy valójában keresztények vagyunk, vagy nem. Isten világos szándéka, hogy „be” -jusson az emberbe, nem csupán megtestesülve, emberi természetet fölvéve Jézus Krisztusban, hanem miután Jézus Krisztusban megismertük Őt, bensőleg megnyílván személyiségünk középpontjában, énünk körében állandó „lakást” biztosítunk számára és így „temploma” is legyünk. Van ugyanis nekünk embereknek egy csodálatos képességünk a befogadásra. Szellemi valónkat ki tudjuk nyitni, mint ahogyan az ember egy kedves vendég jöttére kitarja karjait, hogy köszönthesse, megölelje a belépőt: már a megismeréssel is bekerül valaki belső körünkbe, de még inkább, amikor hittel, bizalommal ajándékozunk meg, leginkább pedig, amikor szeretetünkbe fogadjuk. Tudjuk, hogy a szerelmesek ott hordozzák egymást kölcsönösen egész lényükben, állandóan. Isten a feltámadt Jézus Krisztusban hasonló módon juthat be hozzánk. Minél igazabb, teljesebb, odaadóbb részünkről az Ő befogadása, annál nagyobb lesz a mi boldogságunk a magunkra záródás, az önzés, a becsavarodás végzetes állapotából. Hitünk legnagyobb titkánál vagyunk ...

Az Úr Jézus szavai: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat, az Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és lakóhelyet készítünk nála”. Szent Pál meg így imádkozik az efezusi keresztényekért:

„Térdet hajtok Urunk Jézus Krisztus Atyja előtt.... Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjete belső emberré, hogy a Krisztus lakjék szívetekben, ti gyökeret verjete és alapot vessete a szeretetben. Akkor majd föl tudjátok fogni az összes szentekkel együtt mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység. Megismerite Krisztusnak minden ismeretet fölülmúló szeretetét, és betelitek Isten egész teljességével.” (Ef 3,14-19)

Gondolhatjuk, hogy mivel jár az, ha mi így benső egységben kezdünk élni Istennel. Micsoda erőforrás, milyen béke és öröm forrása Isten bennünk lakása és a benső barátság kialakulása Vele. Ugyan mit számít akkor, ha az embert becsukják akár vasajtóval is, ha legbelül van egy titkos ajtónk Istenhez?

Krisztus Urunk, mint szabadulók lelkipásztora

Egész emberi lényünkre, annak mindhárom rétegére rabbilincseket kovácsolhatnak önáltató, hazug önkényes tetteink, de az Úr Jézushoz térve nemcsak lehullanak a rabláncok, nemcsak kijutunk a benső szabadság mámorító friss levegőjére, amiből az ember egy kis ízelítőt kap talán akkor is, amikor a börtön „vigyorgó”-nak nevezett szabaduló zárkájából újra szabad lábra kerül, hanem eligazítást kapunk Jézustól az új életre is, hogy ne legyünk visszaesők, újra és újra rabjai a szemek kívánságának, gögnek, élvezetváagnak, rabjai önző énünknek.

Tájékozódás szabadlábón

Ha Jézust befogadva életünkben szabaddá válunk, először az embert ujjongó öröm és hála hatja át. Tudom, amikor 1968 őszén Márianosztrán kiléphettem a börtönkapun, olyan könnyűnek éreztem magamat, mint életemben soha. Úgy gondoltam, hogy ha lábaimmal ellökném magam a talajtól, repülni tudnék. De hamarosan felvetődött bennem a kérdés: mit kezdek most szabadságommal, hogyan is rendezem be életemet tovább? Hát még ha az ember nem csupán külső körülményeit tekintve kerül szabadlábba, hanem bensőleg, személyisége egészében, amint kifejtettük! Egészen mély ilyenkor bennünk az öröm, a hála az Úr Jézus iránt, aki ilyen értelemben egyetlen szabadítónk, Megváltónk. Az ember önkéntelenül is a templomba térne be hálaadásra. De Jézus ott van velünk, legbelül, tehát „lélekben és igazságban” imádkozhatjuk, elmondhatjuk neki forró köszönetünket. A köszönettel együtt azonban további tájékozódásért is forduljunk Hozzá, hiszen Ő „Urunk és Mesterünk”.

Tájékozódási pontunk Jézus

Az ószövetségi nép számára a mózesi törvény és a próféták könyvei jelentették az iránytűt az élethez. Jézus ezért megnyugtatta az ószövetségi hallgatóit, hogy nem bontja fel sem a Törvényt, sem a Prófétákat, hanem ezek benne beteljesedést kapnak. Ez nekünk azt jelenti, hogy számunkra Ő elsősorban nem írott könyvet ad, nem szabályokat és törvényeket, hanem önmagát, mint akiben testet ölt és léletté lesz minden törvény és beteljesedett minden prófétai jövendölés. Nagyszerű ez nekünk, mert így csak Őrá kell tekintenünk, mint ahogyan a bárányok nézik pásztorukat és mennek utána. Szent Pál azt mondja Róla, hogy „Ő a láthatatlan Isten Képmása”. Szeretett tanítványa János apostol azt írja, hogy „Őbenne Élet volt és ez az Élet az emberek világossága”. Ő maga teljes alázattal tudatában van ennek és azt mondja nekünk: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet”. Hozzá teszi: „Aki engem követ, nem jár sötétségben”.

Messze túl minden törvényen

Jézus beteljesítője ugyan minden törvénynek, de maga mondja övéinek, hogy ha a törvények beteljesítésében és megtartásában nem múlják felül messze az írástudókat és farizeusokat, be sem juthatnak Isten körébe. Jézus részletezi is ezt: kimondta a törvény, hogy „ne ölj!”, Ő viszont messze többet mond és tesz is: keresztre-feszítőiért imádkozik, hogy bocsánatot nyerjenek, mert nem tudják mit tesznek, nekünk pedig azt mondja, hogy egymásra rossz szót se mondjunk és haragot ne tartsunk. Törvény, hogy „Ne törj

házasságot!" - Jézus messze többet hagy meg: ne is nézz megkívánással (más)² asszonyra! Törvény, hogy ne esküdj hamisan, Jézus viszont leállít minden esküdözést és azt akarja, hogy legyen beszédünk egyenes, egyszerű, igen - nem. Törvény volt régen a bosszúállás, hogy „szemet szemért” - Jézus tanácsa viszont messze túlmege ezen: „Ha megütnek jobb képeden, tartsd oda a balt is!” Régen törvény volt az ellenség gyűlölete, - Jézus szava: „szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék és imádkoztatok üldözőitekért!”. "Ti olyan tökéletesek legyetek, mint Mennyei Atyátok, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek". Ezt szeretem én az Úr Jézusban, ezt a hallatlan nagyvonalúságot, ezt a túljutást minden kis emberi méricskélésen, amivel agyonszabályoznák az életet a gazdagok, hatalmasok. Akik az Úr Jézussal élnek, azok törvények nélkül is törvénytartók.

Rejteekben

Másik jellemzője a mi Mesterünknek és egyben útmutatás mindnyájunknak, amit a Hegyi Beszédben találunk az alamiznával, imával, böjttel kapcsolatban, de ami minden jócselekedetre szól. Gondolataink, szavaink, cselekedeteink induljanak ki abból a „rejtekből”, ahol mi az Atya előtt vagyunk, ahol Ő lát minket legbelül a mi titkos ajtónknál, ahol Istennel érintkezünk. Az Úr Jézus maga így élt, így tett. Figyeljük csak, hogy mit mond: „A Fiú önmagától nem tehet semmit, csak azt teheti, amit az Atyánál lát.... Az Atya szereti a Fiút és mindent megmutat neki, amit tesz”. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy imából kell fakadnia életünknek. Az Úr Jézus egyenesen azt mondja, hogy „mindenkor imádkozni kell”. Csakis az imából nyerünk az élethez világo sságot, erőt, kedvet. Viszont az ima nélküli élet elsötétül, zűrzavaros lesz és keserű.

Osztatlan szívvel

Vegyük csak kézbe Szent Máté Evangéliumából a Hegyi Beszédet és olvassuk a hatodik fejezet 19. versétől végig. Ott tulajdonképpen egyetlen dolgot köt lelkünkre eligazulásul a mi Mesterünk, az Úr Jézus: sohase legyünk hasadt lelkűek, kétkulacosok, kétfelé táncolók, mert „senki sem szolgálhat két úrnak”, nem lehetünk megosztottak Isten és a mammon között. Ezért ne aggódalmaskodjunk, hanem bízunk Mennyei Atyánkban; ne akarjuk megtenni magunkat a másik bírójának, hogy elítéljük őt, holott igazában nem ismerjük és nem is vagyunk megbízva bíraskodással, hogy szálkát szedjük ki más szeméből, mikor a magunkéban gerenda van. A hamis próféták is azért veszélyesek, mert kettősek: „bárányszóval jönnek” tetszetős szavakkal, de „belül ragadozó farkasok”, mert megosztottá teszik azt, aki utánuk megy és kisajátítják, elkülönítik a többitől, megzavarják a családokat, közösségeket, rossz gyümölcsöt teremnek még ha kívülről tetszetős is, amit ideig óráig elérnek. Az Úr Jézus azt akarja, hogy sziklára épített házhoz hasonlítson a keresztény, vagyis tegyük, éljük, amit tőle hallunk, akkor nem téríthet el semmiféle kísértés szele, vagy földi rendszerváltozások vihara.

Jézus és a börtön

Az Úr Jézus magát szabadítónak tudta, tehát akkor úgy tekintette az emberi világot, mint ahol jellemző a fogság. Gárdonyi Géza is ábrázolja ezt Isten rabjai című regényének első részében, a 10. fejezetben, amikor Jancsi fráternek Szikáriusz fráter sorban megmutatja az ital rabjait, a pénz rabjait, a pompa rabjait, magukat meg Isten rabjainak mondja. Később és főleg a regény végén mutatja meg Szent Margitban, az ő életén és halálán át a teljes szabadulás útját, amit az Úr Jézus mutatott meg feltámadásával. De az Úr nem áztat bennünket, hogy könnyű út ez. A két emmauszi tanítványnak, akikhez a Jeruzsálemből kivezető úton csatlakozik, mint ismeretlen útitárs világosan mondja: „Hát nem ezeket kellett elszenvetni a Megváltónak és így bemenni dicsőségébe?” - Nekünk is szól ez. Megér minden fáradtságot, küzdelmet a belső szabadság és a végső feltámadással járó örök szabadság elnyerése. Ebben nem vagyunk magunkra hagyva. Ha hittel valljuk Jézus Urunkat, nekünk is szól ígérete: „Íme én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig”. Másik ígérete is: „nem hagyalak árván titeket!”. Az igazi szabadság nem kívül található, hanem benső templomunk ajtaján át, ott, ahol Istennel vagyunk érintkezésben, akár börtönfalak vesznek bennünket körül, akár világtengerek.

² Megjegyzés: Betoldottam a „más” névmást, mert így talán érthetőbb, hogy nem a saját feleség megkívánásának tilalmáról van szó.